Súd:	Krajský súd Prešov
Spisová značka:	17CoCsp/24/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8119203397
Dátum vydania rozhodnutia:	18. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jana Burešová
ECLI:	ECLI:SK:KSPO:2020:8119203397.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členov senátu JUDr. Moniky Juskovej a Mgr. Miloša Koleka, v spore žalobcu: J. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom A. XX, XXX XX Q., právne zastúpený JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35792752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a o primerané finančné zadosťučinenie 300 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 16Csp 40/2019-69 zo dňa 28.01.2020, takto

r o z h o d o l :

Mení rozsudok prvoinštančného súdu vo vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 50,- eur v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Prešov (ďalej „súd prvej inštancie“) v poradí druhým napadnutým rozsudkom rozhodol:
I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 150 eur všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.
III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.
Prvoinštančný súd tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal v konečnej fáze zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 300,- eur.
Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, ods. 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 3, 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

2. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom v prejednávanej veci č. k. 16Csp 40/2019-33 zo dňa 04.06.2019 vyhovel žalobe vo vzťahu k určeniu neprijateľných zmluvných podmienok, v prevyšujúcej časti (týkajúcej sa primeraného finančného zadosťučinenia) žalobu zamietol a vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.
Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 17 Co 85/2019-60 zo dňa 22.10.2019 zrušil zamietavý výrok rozsudku prvoinštančného súdu v spojení s výrokom o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Predmetom ďalšieho konania ostal už len uplatnený nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 300,- eur, o ktorom rozhodol prvoinštančný súd v napadnutom rozsudku.
Prvoinštančný súd žalobe vo zvyšku vyhovel čo do sumy 150,- eur.
Zistil, že rozsudkom Okresného súdu Presov sp. zn. 19C 185/2014 z 15.12.2015 (právoplatným dňa 26.2.2016) v spore žalobcu PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. proti žalovanému J. Q., V.. XX.X.XXXX o zaplatenie 1.997,86 eur súd žalobu zamietol, keďže úver vyhodnotil ako bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie zákonných náležitostí ako aj kvôli úrokovej sadzbe, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Poukázal na to, že žalobca si voči žalovanému už raz uplatnil nárok na primerané finančné zadosťučinenie s tým, že rozsudkom tamojšieho súdu sp. zn. 11Csp 3/2018 z 1.6.2018 (právoplatným dňa 27.6.2018) v spore žalobcu J. Q., V.. XX.X.XXXX proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. o primerané finančné zadosťučinenie súd žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil tým, že žalovaný bol v konaní 19C 185/2014 pasívny, preto si nemôže v tomto konaní uplatňovať nárok na primeraná zadosťučinenie a doposiaľ nevrátil žalovanému ani istinu, čo je v rozpore s dobrými mravmi.
Uplatnenie práva na primerané finančne zadosťučinenie v predmetnom konaní považoval za dôvodné, pretože žalobca si síce uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie z tej istej zmluvy ako v konaní 11Csp 3/2018 no v tomto konaní bol žalobca voči žalovanému úspešný pokiaľ ide o určenie neprijateľných zmluvných podmienok. Zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Z uvedeného teda nepochybne vyplýva, že žalovaný zneužil svoje postavenie tým, že do zmluvy zahrnul neprijateľné zmluvné podmienky, ktorých určenia sa v tomto konaní musel domáhať žalobca žalobou. Žalobca musel aktívne uplatňovať svoje práva podaním žaloby.
Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia s ohľadom na intenzitu zásahu žalovanej do práv žalobcu ako spotrebiteľa považoval za primeranú sumu 150,- eur, ktorá s poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co 53/2016 zo dňa 04.10.2016 nepredstavuje ani 50 %. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.
O trovách konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 CSP.

4. V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie žalovaný. Namietal nepreskúmateľnosť a nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia pokiaľ ide o existenciu nároku na finančné zadosťučinenie ako aj jeho výšku a skutkové závery v tejto časti považoval za predčasné. Poukázal na to, že žalobca si nárok na finančné zadosťučinenie už uplatnil v inom konaní. Súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s uplatnenou námietkou premlčania. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Žalobca sa k odvolaniu písomne nevyjadril.

6. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

Podľa ust. § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.
Podľa ust. § 390 CSP, odvolací súd sám rozhodne vo veci, ak po a) rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a po b) ak odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštancie.
Podľa ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.
Podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi,

má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

7. Odvolací súd nespochybňuje základ nároku žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z z. o ochrane spotrebiteľa. V tejto časti odvolací súd nepovažoval uplatnené námietky vznesené žalovaným za dôvodné. Je nesporné, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 16Csp 40/2019-33 zo dňa 04.06.2019 sa žalobca úspešne domáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8300025692 z 16.11.2009 uvedenej v článku 8, bod 8.1. a v článku 8, bod 8.4. Z jeho odôvodnenia vyplýva, že zmluvné dojednanie, a to dohoda o poskytnutí služby, predstavuje nekalú obchodnú praktiku, ktorej cieľom je znížiť sumu úveru vyplácanú dlžníkovi. Táto zmluvná podmienka platí aj vtedy, ak nedôjde k požiadavke o vykonanie odkladu maximálne 3 splátok úveru, teda dlžník zaplatí za niečo čo mu nie je dodané. Sporná podmienka zároveň nebola individuálne dojednaná. Z tohto dôvodu považoval podmienky uvedené v bode 8 ods. 8.1 a ods. 8.4 za neprijateľné. Rozhodnutie podporil aj odkazom na ustálenú judikatúru odvolacích súdov. Nemožno mať preto pochybnosti o tom, že žalobkyni podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa voči žalovanému vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie.
Žalovaný porušil spotrebiteľské práva žalobcu zakomponovaním takých zmluvných podmienok do zmluvy o úvere, ktoré boli súdom vyhodnotené ako neprijateľné, v dôsledku čoho hrozilo, že žalovaný prijme od žalobcu plnenie bez právneho dôvodu, čím sa by sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil.
V súvislosti s výkladom samotného pojmu úspešné uplatnenie práva zo strany spotrebiteľa platí, že pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa (NS SR sp. zn. 4Obdo 45/2012).
Naviac, odvolací súd už v tejto veci zaujal právny názor, že pokiaľ dodávateľ viacnásobne porušil svoje zákonné povinnosti a spotrebiteľ sa porušení domôže v samostatných konaniach, má spotrebiteľ v každom prípade nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Uvedená okolnosť nemá vplyv na základ uplatňovaného nároku, má vplyv na úvahu súdu o výške primeraného finančného zadosťučinenia.

8. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia priznanej súdom prvej inštancie, odvolací súd nepovažuje sumu 150,- eur za primeranú. Z hľadiska výšky priznávaného primeraného finančného zadosťučinenia musí odôvodnenie priznanej výšky byť presvedčivé, lebo výška primeraného finančného zadosťučinenia podľa zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa spočíva na voľnej úvahe súdu, ktorá nemôže byť svojvoľná. Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.
Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť podľa odvolacieho súdu najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétna výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.
S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu s ohľadom na porušenie práv žalobcu zo strany žalovaného, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol na súde je priznanie finančného zadosťučinenia plne dôvodné. Žalobca z dôvodu neplatne uzatvorenej dohody o poskytnutí služby musel iniciovať súdne konanie na ochranu svojich spotrebiteľských práv, pričom samotné súdne konanie je stresujúcim faktorom, odôvodňujúcim priznanie finančného zadosťučinenia. Žalobca však nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia okrem jeho prípustnosti v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z., ničím neodôvodnil. Žalobca neuviedol, a to ani v priebehu odvolacieho konania, či konanie žalovaného a následné domáhanie sa neplatnosti dohody o poskytnutí služby súdnou cestou viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v súkromnom a spoločenskom živote. Takýmito negatívnymi dôsledkami resp. nepriaznivým okolnosťami prípadu, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti s nekalým konaním žalovanej je napr. vznik nepriaznivej majetkovej a sociálnej situácie v konkrétnom čase, odkázanosť na iných alebo psychická záťaž a pod. Ako už odvolací súd viac krát uviedol, nie sú pochybnosti o tom, že spotrebiteľské práva žalobcu boli porušené a tak mu vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie, to však neznamená, že mu patrí v takej výške ako sám požadoval. Pri určení výšky priznaného zadosťučinenia odvolací súd prihliadal na všetky okolnosti tohto prípadu a dospel k názoru, že primeraná povahe a rozsahu porušenia práv žalobcu je suma 50,- eur, ktorá zodpovedá svojmu účelu, teda poskytuje žalobcovi ako spotrebiteľovi satisfakciu a odradí dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Žalobca nielen žiadne okolnosti odôvodňujúce

výšku uplatneného nároku netvrdil, ale ani žiadne okolnosti ani dôkazmi nepreukázal. V tomto spore o výšku primeraného finančného zadosťučinenia je dôkazná povinnosť a povinnosť tvrdenia na strane spotrebiteľa. Výška nároku musí byť objektívne preukázaná. Žalobca svoje dôkazné bremeno neuniesol, preto odvolací súd pri určení výšky uplatneného nároku zohľadnil len okolnosti v súvislosti s podaním žaloby o určenie neprijateľných zmluvných podmienok. Vo všeobecnosti podanie žaloby a vedenie súdneho sporu každého zaťažuje, ide o zodpovednosť za svoje dôkazy a tvrdenia, za prípadný negatívny výsledok. Preto výška primeraného finančného zadosťučinenia v sume 50 eur je postačujúca na kompenzáciu tejto nekonfortnej situácie.

9. Pokiaľ sa výška premlčania nároku, tento nárok sa premlčuje vo všeobecnej 3 - ročnej lehote (§ 100 ods. 1, 2 OZ, § 101 OZ) ako majetkové právo. Prvý raz ho bolo možné vykonal po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo konštatované, že žalobca úspešne uplatnil porušenie práva alebo povinnosti.. V tomto prípade žalobca podal návrh na primerané finančné zadosťučinenie súčasne so žalobou na určenie neprijateľných zmluvných podmienok dňa 19.2.2019. Právoplatne o namietaných zmluvných podmienkach bolo rozhodnuté dňa 4.7.2019. K premlčaniu práva na uplatnenie primeraného finančného zadosťučinenia nedošlo. Určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok nie je zákonne limitované.
Odvolaciu námietku odvolací súd považoval za nedôvodnú. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol ako nedôvodnú.

10. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a 262 ods. 1 CSP. Odvolací súd vychádzal zo zásady úspechu vo veci, ktorú treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. Nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť uplatneného nároku. Žalobcu treba považovať za plne úspešného, keď mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia vyplývajúca z tohto z jeho procesného úkonu závisela, výlučne od úvahy súdu. V predmetnom konaní výška priznaného finančného zadosťučinenia závisela nepochybne od úvahy súdu. Hoci bola výška finančného zadosťučinenia odvolacím súdom znížená, žalobca bol v odvolacom konaní úspešný čo sa týka nároku na jeho priznanie a preto jej odvolací súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd 1. inštancie po právoplatnosti tohto uznesenia (§ 262 ods. 2 CSP). Nie je možné ani opomenúť úspech žalobcu v rozsahu určenia neprijateľných zmluvných podmienok (č.k. 16Csp 40/2019-23).

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.